

Mitä on ennakointi uudessa maakunnassa? -webinaari

Kooste Pohjois-Karjalan alueen osallistujien ryhmätyökeskusteluista sekä kommentteista

Ajankohta: maanantai 16.1.2017 klo 12.00–16.00

Paikka: Pohjois-Karjalan alueen työpaja: Pohjois-Karjalan maakuntaliitto, Joensuu

Kohderyhmä: IP-alueen ennakoijat, Pohjois-Karjalassa paikalla 14 henkilöä

Aihe: Seminaarissa haetaan alustajien puheenvuorojen ja työpajatyöskentelyn myötä vastauksia mm. seuraaviin kysymyksiin:

- Mikä rooli ennakoinnilla on alueiden kehittämisessä nyt ja miten se muuttuu tulevaisuudessa?
- Mitä asioita alueellisessa ennakointityössä olisi otettava huomioon maakuntaudistus huomioiden?
- Miten ennakointi saadaan yhä tiiviimmäksi osaksi päätöksentekoa?
- Mitkä asiat ennakoinnissa voisi tehdä täysin uudella tavalla?

Ohjelma koostuu kolmesta kokonaisuudesta, joista jokainen rakentuu 30 min.

alustajapuheenvuorosta, 15 min. ryhmätyöskentelystä ja 30 min. keskustelusta.

Ennakointi monimutkaisessa johtamisessa: integroiva johtaminen ja vuorovaikutteiset toimijuudet
Jenni Airaksinen, Tampereen Yliopisto, Johtamiskorkeakoulu

Kuka/ketkä tulevaisuuden ennakointia aluekehitysprosesseissa johtaa/johtavat? Millä legitimitteillä?

poimintoja käydystä keskustelusta:

- ennakoitivastuu on viranomaisilla, joilla on koordinoitivastuu
- ennakointi on kaikkien tehtävä - tuleeko resurssikilpailua siitä, jos kaikki ei ole mukana?
- aluekehitys ja sote erillisiä, onko tarve yhteisille tiedoille?
- erilaiset ennakointitarpeet vaikuttavat siihen, mitä ja miten ennakointitietoa käytetään
- tähän asti on ajateltu, että keskeinen haaste on saada ennakointitieto johtavien henkilöiden tietoon, mutta nyt on käännetty ajattelu toisinpäin – miten ennakointia johdetaan
- uudistuksessa ennakointi on nähtävä työkaluna ja osana prosessia, ei niinkään tekijöihin sidoksissa olevana
- miten huomioidaan, että kaikki saadaan mukaan? Halutaanko kaikki mukaan?
- ennakointi ei voi olla digialusta tai tiedonsiirtoalusta
- kaksisuuntainen luottamus vaatimuksena
- ennakointi on monitoimijaisuutta ja verkostomaista
- aluekehityslaissa on määritelty tehtäväjako ja vastuutahot. Uusi maakunta luonteva alueellisen ennakointityön koordinoija ja sote varmasti korostuu maakunnassa
- tällä hetkellä ei tiedetä, mitä suunnitellaan ja millainen on uudessa maakunnassa kunnan ja maakunnan välinen työnjako (pl. sote). Poliittisten ryhmien välinen kilpailu vaikeuttaa yhteisten päämäärien löytämistä
- Tärkeää rakentaa luottamusta ja vuorovaikutteisia prosesseja, joilla saadaan ihmiset mukaan kehittämiseen. Pohjois-Karjalassa on saatu hyvää kokemusta SiunSoten valmistelusta

- Keskushallinnon ja erityisesti ministeriöiden roolit maakuntien ohjaamisessa pohdituttaa
- Pitäisi pohtia sitä, missä ollaan jonkin ajan kuluttua, ei sitä, missä ollaan nyt. Esim. tulevaisuusmuistelu toimiva työkalu

Alueellinen ennakointityö ja maakuntauudistus

Kaisa Oksanen, Valtioneuvoston kanslia

Miten ennakointi ja ennakkoinnin tekijät ovat mukana maakuntauudistuksen valmistelussa ja toteutuksessa? Miten ennakkoinnilla voidaan tukea uudistusta? Millainen on ennakointi uudessa maakunnassa?

poimintoja käydystä keskustelusta:

- aluekehityslaissa olisi hyvä olla laajempi maininta ennakkoinnista ja sen tehtävistä uusissa maakunnissa
- ennakkoinnista puhutaan melko paljon puolustelevaan sävyyn. Ehkä olisi parempi tuoda esille niitä asioita, joita ennakkoinnilla on saatu aikaan
- alueella on paljon työryhmiä, joissa tehdään konkreettista ennakointi ja suunnittelutyötä
- ennakkoinnin tekijöiden osallistuminen maakuntauudistuksen valmisteluun on satunnaista osallistumista ryhmien työskentelyyn. Ryhmissä ennakkoinnin tekijät ovat jossain muussa roolissa kuin ennakoijina
- resursointi sekä työpanoksen että rahoituksen suhteen vaikuttaa osallistumiseen
- enakoiva työote kaikilla
- tietojen siirtyminen ja saaminen pohjautuu uudessa organisaatiossa uusiin rakenteisiin, vanhat eivät enää toimi
- oikein tehdyllä ennakkoinnilla voidaan tukea uudistusta: Ei valmiita ratkaisuja, vaan kehitystyöhön osallistamista, innostavaa
- tuodaan esille erilaisia vaihtoehtoja päätöksenteon pohjaksi
- resurssiviisaus ja uudistuminen tärkeitä. Uudet rakenteet alueen näköisiä
- ennakointi on erilaisia vaihtoehtoja esittävää
- ennakkoinnin tulee vaikuttaa
- miten luodaan puitteet, joissa jokainen voi kokea osallistuneensa ennakointiin?
- koordinaatiosta yhteistyöhön
- muutosjohtaminen tarvitsee ennakointia ja ennakointitietoa. Resurssiviisaasti kaikki aineistot saatava käyttöön
- ei satunnaista vaan suunnitelmallista ja osallistavaa
- ennakointi paikalliseen tilanteen huomioon ottavaa

Miten ennakointi saadaan yhä tiiviimmäksi osaksi päätöksentekoa? Mikko Dufva, Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy

poimintoja käydystä keskustelusta:

- hyvää ennakointia voidaan tehdä ilman ennakointi-sanaa
- oleellisia ovat oikeat ihmiset ja oikeat verkostot
- konkreettisuus toiminnassa
- ennakointi on osa päätöksen tekoa, ilman että sen roolia tarvitsee korostaa. Päätöksissä katsotaan eteenpäin
- ymmärretyksi tuleminen

- oman viestin "myyminen" entistä tärkeämmässä roolissa – miten paketoita viesti?
- tärkeää pohtia kenelle puhuu ja miten puhuu asioista
- tärkeää argumentointi ja tavoitteellisuus: ennakkoinnilla pyritään vaikuttamaan tulevaisuuteen
- yhteisellä tekemisellä voidaan houkutella mukaan myös muita
- ennakkoinnin hyötyjen näkyviksi tekeminen
- tietojen visualisointi avuksi
- ennakkointia ei pidä irrottaa normaalista suunnittelusta ja päätöksenteosta. Tavoitteiden asettaminen ja keinot niihin pääsemiseksi
- mistä löytyy aika ennakkoinnille sekä osallistujilta että "tuottajilta" ja päätöksentekijöiltä?
- seutukuntatasolla nähdään, että maakuntataso on hyvä Pohjois-Karjalalle: päästään ylittämään kunta – ja seutukuntatason intressit ja ajamaan yhteistä näkemystä. Tätä tukee myös maakunnalliset yhteistyörakenteet (mm. Sote, koulutus)
- mistä otetaan aikaa prosesseille ja tarvittavalle keskustelulle
- konkreettinen menetelmä arkipäiväistämiseksi on esim. tulevaisuuden muistelu

Webinaarin järjestivät yhteistyössä:

- Tulevaisuusloikka – Etelä-Savon ennakkointihanke 2015 – 2017 (Etelä-Savo)
- Ennakoiva työmarkkina- ja toimialatieto kasvualojen osaamistarpeiksi (ETKO)-hanke (Pohjois-Karjala)
- Ennakkoinnin pohjoinen yhteistyö –hanke (Lappi)

ETELÄ-SAVON
MAAKUNTALIITTO

Pohjois-Karjalan
MAAKUNTALIITTO

LAPIN LIITTO

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto